

Утвърдил: _____
Дека̀н

Дата: _____

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	2	2
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	0	6
---	---	---	---

СОФТУЕРНИ РЕШЕНИЯ ЗА ОБРАБОТКА И ЛОГИЧЕСКИ ОГЛЕД НА ДАННИ

Преподавател: гл.ас. д-р Антоанета Гетова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	45
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	30
	Учебна екскурзия	
Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси		60
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в практически задачи в часовете	25%
2.	Текуща самостоятелна работа	10%
3.	Изпит (две практически задачи на компютър)	65%

Критерии за оценяване	
За оценка „Отличен“	Успешно изпълнение на двете задачи за изпит: (вж.описанието по-долу)
За оценка „Много добър“	Успешно справяне с базисната практическа задача +успешно справяне с поне 1/3 от втората практическа задача (избрана от студента)
За оценка „Добър“	Успешно справяне с базисната практическа задача: създаване на макет за въпросник в Епидата.
За оценка „Среден“	Показване на основни умения върху базисната практическа задача: макет на въпросник в Епидата.

Анотация на учебната дисциплина:
Курсът е насочен към онзи етап от социологическите изследвания, свързан с обработката и контрола на данните, а също откриването на грешки в тях, преди да се пристъпи към същинския анализ на резултатите. Курсът представлява своеобразно продължение на курса по „Основи на SPSS”, като тук ще бъде наблегнато на използването и на други продукти, съвместими с SPSS, но допълващи неговите възможности по отношение на обработката на данни, като Epidata и Excel. Освен основни практически умения, студентите ще могат да получат и базисни методологически познания за работа с данни. В курса ще бъде отделено специално внимание и на възможностите за работа с текстови променливи, използвани при количествения анализ на съдържанието. Курсът включва и кратко въведение на възможностите за работа с големи масиви от данни.

Предварителни изисквания:
Познания по Основи на SPSS, завършен курс по ЕСИ (емпирични социологически изследвания), базови познания по Excel.

Очаквани резултати:
Студентите да получат базисни познания, свързани с възможни софтуерни решения за анализ и обработка на данни и да решават практически задачи, свързани с обработката на данни от емпирични социологически изследвания.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум (лекции + упражнения)
	Блок 1. Въведение <i>Въвеждащата част на курса има за цел да запознае студентите с основните акценти на курса, а също и с някои особености на изработването на въпросниците в количествените изследвания, които биха улеснили по-нататъшния процес на работа и анализа на получените чрез тези въпросници данни.</i>	
1	Необходимост от използването на софтуерни решения за провеждане, обработка и логически оглед на данни, от гледна точка на професионалната реализация на социолозите.	2+0

№	Тема:	Хорариум (лекции + упражнения)
2	Инструментариуми за количествени изследвания. Особенности на формулирането на анкетните въпроси и на техните отговори. Структуриране на въпросниците от гледна точка на въвеждането на данни.	2+0
3	Често срещани грешки и проблеми по време на етапа на въвеждането и обработката на данни. Възможности за отстраняването им.	2+0
	Блок 2. Въвеждане, логически оглед, контрол и чистене на данни с EpiData <i>В този блок се усвоява целия процес на въвеждане на данните с помощта на софтуера EpiData: от определянето на видовете признаци, през създаването на достъпни форми за въвеждане, задаването на т.нар. контроли, установяването на възможните грешки, изчистването им, създаването на краен файл с данни и експортирането на данните в SPSS или други системи.</i>	
4	Запознаване и основни правила за работа със софтуера EpiData. Създаване на файлове в EpiData. Типове файлове за въвеждане, създавани от EpiData.	1+1
5	Правила за въвеждане на данни в EpiData. Създаване на форма (макет) за въвеждане на данни. Възможности за въвеждане на отворени въпроси.	0+2
6	Типове полета за въвеждане. Принцип на въвеждане и проверка на макета. Форматиране на макета. Редакция на грешки.	0+3
7	Създаване на контроли за въвеждане в EpiData. Следене на преходи и филтри.	0+3
8	Проверка и контрол на въведените данни в EpiData. Редактиране на повторени записи и други грешки.	0+3
9	Въвеждане на данни на няколко работни станции. "Съединяване" на файлове. Конвертиране на файлове от EpiData в SPSS и Ексел.	0+2
	Блок 3. Логически контрол и проверка на данни с SPSS. Чистене и откриване на грешки. <i>По време на този блок от семинарни упражнения студентите ще усвоят възможностите на SPSS за последващ контрол и изчистване на грешките във файлове с данни, с цел подготвянето им за анализ, независимо от това как са получени тези файлове. Упражненията в тази част на курса представляват логическо продължение на изученото в курса по "Основи на SPSS".</i>	
10	Създаване на макет на файл в SPSS при импорт на данни от друга система. Основни правила на импортиране на данни от външни системи (като EpiData). Работа със синтактични файлове.	0+2
11	Видове грешки от въвеждане. Възможности за откриване на грешките от въвеждане след прехвърлянето на данните в SPSS.	2+3
12	Контрол и корекция на основните типове грешки. Рекодиране и създаване на променливи. Последващ контрол на логически преходи и логически връзки във файлове с данни в SPSS. Основни статистически операции, необходими за проследяване на логически връзки между признаците.	0+3

№	Тема:	Хорариум (лекции + упражнения)
13	Работа с данни от представителни извадки. Търсене на основни типове грешки. Процедура по претегляне на данните.	0+3
14	Експортиране на резултати към други системи. Експорт на данните към Excel. Работа с csv и подобни файлове.	0+1
	Блок 4. Логически контрол, обработка и анализ на данни с Excel <i>Целта на този блок е да разшири познанията на студентите за използване на софтуери като Excel за работа с числови данни и респективно използването им за заместители на специализирани платформи за случаите, в които това е възможно или по-удачно. Основен акцент в този блок е работата с пивот-таблицы в Excel.</i>	
15	Възможности за създаване на форми (макети) за въвеждане на данни в Excel. Предимства и недостатъци на въвеждането данни в Excel. Основни правила за въвеждането на текстови (стрингови) променливи. Заместване на текстови променливи с кодове.	1+2
16	Конвертиране на файлове с данни от и във SPSS. Работа с csv и подобни файлове.	0+1
17	Работа с пивот-таблицы. Предимства и недостатъци на работата с пивот таблицы в Excel.	0+3
	Блок 5. Създаване на макети за анализ на съдържанието Excel <i>На база на наученото в блок 4, в тази част на курса ще бъдат показани основни възможности за създаването на макети за данни за анализ на съдържанието в Excel.</i>	
18	Възможности за обработка на текстови данни в Excel. Работа с филтри и функции, свързани с текстови данни.	0+3
19	Възможности за извличането на дигитална текстова информация и пренасянето ѝ в Excel. Възможности за автоматизация.	0+2
20	Създаване на макет за анализ на съдържанието. Основни принципи и решения. Възможност за конвертиране на файла в SPSS. Възможност за допълнителна обработка.	0+3
	Блок 6. Създаване на макет за интервю в Excel <i>Целта на този блок е да покаже възможностите на програмата за създаване на електронни въпросници за интервю, както и възможностите за последваща обработка на така получените данни.</i>	
21	Създаване на въпросници в Excel. Предимства и недостатъци на работата с въпросници в Excel. Възможности за конвертиране в SPSS.	1+3
22	Възможности за конвертиране на данните в SPSS. Възможности за обработка в самия Excel.	0+2
	Блок 7. Работа с големи масиви от данни <i>Целта на този блок е да направи кратко въведение в работата с големи данни, а също и да запознае студентите с популярни програми, които се използват за тази цел.</i>	
23	Популярни софтуери за работа с големи данни. Основни принципи на работата с големи данни.	4+0

Конспект за изпит

Изпитът представлява две практически задачи, свързани с обработката на данни по предварително уточнени параметри, спрямо изискванията за изпит, пояснени в началото на програмата . Първата практическа задача включва работа със софтуера Epidata (създаване на макет), втората задача е работа с Ексел (създаване на макет) или SPSS (чистене на грешки),като изборът на софтуера се прави предварително от студентите.

Библиография

1. Венедиков, Й. „Статистика, социология и още нещо...”. С.,1992
2. Гиглион, Р., Б. Маталон. „Социологическите анкети: теория и практика”. С., 2005
3. Гоев, В.,„Статистическа обработка и анализ на информацията от социологически, маркетингови и политически изследвания със SPSS”. С., 1996
4. Харалампиев, К. „Работа с данни в SPSS”. С., 2008
5. Гетова, А, Ключови умения на средните мениджъри (контент-анализ на обяви за работа) „Лидерство и организационно развитие”, Китен, 2015 г.
6. Гетова, А., Борисов, Ю., Образът на социологията в онлайн медиите, „Съвременните обществени предизвикателства и образованието по социология”, УНСС, 2018 г.

Допълнителни източници:

1. www.epidata.dk

Дата: **Март 2022 г.**

Съставил: **гл. ас. д-р Антоанета Гетова**